

Toch wil men blijkbaar anderen niet uitsluiten die een andere opvatting hebben van de leer der laatste dingen. Althans wij lezen de volgende resolutie: „Whereas this General Synod has adopted changes in the Confession of Faith and the larger Catechism which bring our doctrinal standards into harmony with the premillennial view of that blessed hope, the Second coming of our Lord; and Whereas, although we hold this view to be found in God's Word, we recognize that there are sincere christians who hold other views of the event which shall accompany our Lord's return, but who nevertheless are one with us in receiving the system of doctrine found in the Bible, as stated in our doctrinal standards; Therefore, be it resolved that the General Synod declare that subscription to our doctrinal standards upon the part of all office bearers shall be understood as leaving them, and our churches and members free, to hold any eschatological views which include the visual and personal return of our Lord to earth and which is not otherwise inconsistent with the system of doctrine of the Bible and the Confession of Faith and Catechism of this Church.”

De bovengenoemde Synode adopteerde ook den zoogenaamden Independent Board for Presbyterian Foreign Missions, als haar orgaan betreffende de zending. Daarenboven werd een speciale resolutie aangenomen betreffende zoogenaamde „intoxicants”, of bedwelvende dranken, eene zaak, die indertijd heel wat discussie uitlokte omdat de andere groep in dezen had gestaan voor het beginsel van persoonlijke vrijheid in dat opzicht. Vandaar dat de nieuwere groep de oudere telkens publiek voor de voeten wierp dat het eigenlijk was een „wet church” (een natte kerk), wat natuurlijk niet waar is.

Dan kwam er nog een andere resolutie betreffende het seminarie waar predikanten voor deze nieuwe kerkformatie worden opgeleid, het zoogenaamde „Faith” Theol. Seminary, dat in dit opzicht een mededingsier is van Westminster Seminary, meer dan eens in de kolommen van „De Reformatie” genoemd. Zoo pas ontvingen wij het bericht, dat de faculteit van laatstgenoemde inrichting van plan is om een tijdschrift te doen verschijnen, en als titel heeft aangenomen „Westminster Theological Journal”, twee keer per jaar verschijnende, n.l. in den herfst en in het voorjaar. In hoever dit nieuwe tijdschrift zal verschillen van het „Calvin Forum”, dat in onze kringen loffelijk getuigenis ontvangt, is ons nog niet bekend. Maar wij zullen de verschijning met belangstelling tegemoet zien.

HENRY BEETS.

5) „Aangerien deze Generale Synode wijzigingen in de Geloofsbelijdenis en den grooten Catechismus heeft aanvaard, die onze belijdenisschriften in overeenstemming brengen met de chiliastische beschouwing van die gezegende verwachting, n.l. de tweede Komst van onzen Heer; en aangezien, ofschoon wij het er voor houden dat deze beschouwing gevonden wordt in Gods Woord, wij erkennen dat er oprechte christenen zijn, die andere beschouwingen zijn toegedaan omtrent het gebeuren dat den terugkeer van onzen Heer zal begeleiden, maar die desniettemin met ons één zijn in de aanvaarding van het leersysteem, dat in den Bijbel gevonden wordt, zooals dit is vastgelegd in onze belijdenisschriften; daarom worde besloten, dat de Generale Synode verklaar, dat de ondertekening van onze belijdenisschriften van de zijde van alle ambtsdragers zal worden verstaan als een daad, die hen en onze kerken en leden vrijlaat om elke eschatologische beschouwing te zijn toegedaan, die den zichtbaren en persoonlijke terugkeer van onzen Heer naar de aarde insluit en die niet op een andere wijze onverenigbaar is met het leersysteem van den Bijbel en de Geloofsbelijdenis en den Catechismus van deze Kerk”. (De vertalingen van de Engelsche teksten zijn van de hand van den heer L. Doekes te Kampen. Redactie.)

BOEKBESPREKING

„Inger Skram”, door Jeana Oterdahl. J. M. Meulenhoff — Amsterdam. Het is een goede daad geweest van den uitgever Meulenhoff om van dit boek, waarvan al zooveel duizenden exemplaren zijn verschenen, nu een goedkope uitgave te verzorgen. „Inger Skram” is geen boek, dat men maar éénmaal leest. Dit sterke, nobele verhaal van een vrouwenleven hoekt steeds weer. Het grijpt ons omdat het overtuigend is, omdat het leeft. 't Is waarlijk geen slecht teeken, dat er vraag blijft naar dit boek. „Inger Skram” is en blijft tot nog toe het beste werk wat we van Jeana Oterdahl lezen. De schrijfster doet in haar zin voor realisme denken aan Sigrid Undset, in haar zien van de werkelijkheid die achter de dingen ligt aan Selma Lagerlöf. Men ontkomt niet aan den indruk, dat er tegenwoordig heel vaak sensationele reclame gemaakt wordt voor boeken, die voor geen tiende part den innerlijken adel bezitten van dit hoogstaande werk.

Gr. G.—Sm.

„Toja—Tirta” (Heilig water), de roman van een Baller, door M. v. d. Hilst. H. A. v. Bottenburg — Amsterdam. Het komt ons voor, dat de uitgever van de V.C.V. (want Toja—Tirta verschijnt als deel van de Vereeniging Chr. Volksboekkerij) met dit deel van zijn reeks wel gelukkig is geweest. Het gegeven is belangwekkend, de stijl is niet opvallend, maar niettemin vlot. We kunnen natuurlijk niet beoordeelen in hoever de schrijver werkelijk deskundig is inzake de door hem behandelde

stof. Wel maakt zijn boek een serieuzen en betrouwbaren indruk, ook al door de vermelding van het bronnenmateriaal. 't Zou voor den lezer gemakkelijker zijn geweest als de verklaring van Balische woorden niet achterin het boek, maar onder den tekst door gegeven was geworden. Nu zit men voortdurend te bladeren. We hebben dit boek met genoegen gelezen.

M. Gr. G.—Sm.

„Jaarboek ten dienste van de Gereformeerde Kerken in Nederland, 1939. — Oosterbaan & Le Gointre N. V., Goes.

Deze oude bekende verscheen weer met de noodige gegevens betreffende ons kerkelijk leven, dit in breeden omvang genomen. Naar de recapitulatie op blz. 367 doet zien, is er nog groei bij onze Kerken te constatareeren. Het aantal Kerken ging met vier vooruit, van 755 op 759, het zielental van 626877 op 633600, en het getal belijdende leden van 315238 op 320727. Dit laatste krom dus met ruim 5000. Ook in Rijn-Pruisen, Cl. Graafschap Bentheim en Cl. Batavia was er vooruitgang, zij het ook soms maar gering.

Aandoenlijk zijn elk jaar wederom de levensberichten van overleden dienaren des Woords. Ditmaal moest een 18-tal „In memoriams” plaats ontvangen. En dat van den op 18 Dec. j.l. overleden Ds G. Ploos van Amstel kon niet eens meer worden opgenomen. Niet alleen het leven gaat tijdens het gereedmaken van een Jaarboek voort, zooals de op één na laatste bladzijde van dit boek laat blijken, maar ook de dood werkt dan door.

Interessant is, gelijk steeds, weer het kerkelijk overzicht, waarin Prof. Schilder op de hem eigene pittige wijze objectief kort weergeeft, wat er belangrijks op het gebied van ons kerkelijk leven in 1938 voorviel. Uiteraard moet dan het droeve zoowel als wat blijdschap kan geven, aangestipt worden.

Dit jaarboek kan moeilijk gemist worden door wie met den gang van het leven onzer Kerken op de hoogte wil blijven.

S. GREIJ DANUS.

„Kerkelijke rechtspraak”. — Boekhandel „Vrije Fries”, Drachten.

Eene brochure over de droeve Drachtster kerkelijke geschiedenis, waarin dingen staan, die vreemd moeten heeten, om geen ander woord te bezigen. Uitteraard kan een buitenstaander zonder nader onderzoek moeilijk over de juistheid van een en ander oordeelen. Wel kan dit geschrift doen beseffen, hoe veel hier nagegaan moet worden om alles helder te weten en met een wel overwogen en zuiver oordeel er over te kunnen beslissen.

Jammer dat de schrijvers zich slechts aandienen als: „Namens de afgezette ambtsdragers, Insiders”.

S. GREIJ DANUS.

PERSSCHOUWIJ

Vooruitgang.

Het is dringend noodzakelijk, temidden van allerlei narigheid, niet uit het oog te verliezen de zegeningen, die God aan Zijn Kerk in deze landen geeft.

We nemen daarom gaarne over wat Ds Popma onder bovenstaand opschrift in het „Amersfoortsch Kerkblad” schrijft:

Wanneer we in ons kerkelijk leven den toestand van nu vergelijken met dien van 'n tien jaar geleden is er veel, waarbij we van vooruitgang kunnen spreken.

Het relativisme, waarbij we diepzinniglijk elkaar de wijsheid meedeelen, dat we eigenlijk toch zoo weinig zekere inzichten konden hebben, toen velen gebrek aan kerkelijk besef hielden voor breedheid van blik, gemis aan dogmatisch inzicht, garantie-tesken voor warme religiositeit — die tijd van relativisme is voorbij.

Dat wil niet zeggen, dat we dit relativisme nergens meer ontmoeten. De generatie, die een tijdlang met oerlijke overtuiging daarin heeft geleefd, is die vorming niet zóó maar te boven.

Velen van hen hebben in die dagen een gevoel van bevrijding gekend, toen ze een, hier en daar, starre en bevroren overtuiging als hun bezit herkenden en hun geestdrift als meeling-enthousiasme.

De stap van de eene fout in de andere was niet juist, maar wel verklaarbaar.

Bij andere heeft de schok van de oorlogsjaren veel losgeslagen, wat zich met moeite slechts geheel of gedeeltelijk kon herstellen.

Voeg daarbij, dat de betrekkelijke afgeslotenheid van het leven in onze kringen in veel gevallen opghield. Dikwijls bleken „andersdenkenden” mee te vallen, d.w.z. de principiele afwijking was in persoonlijke omgang moeilijker te ontdekken dan bij de aanraking met hun geschriften.

Een zekere behoefte om anderen te waardeeren vergat soms de norm der H. Schrift aan te leggen.

De behoefte om waardeering van die anderen te ontvangen, beïnvloedde onwillekeurig de gedachten en een enkele maal zelfs de levenspraktijk.

Ik spreek over de besten. De menschen, die hun kansen aangrepen om, onder voorwendsel van breedheid van opvatting, te profiteren van wat „de wereld” nog hooft, noem ik niet.

Evenmin de menschen, voor wie meedoen met wat voor hen „mode” was, het leven stuurde.

Als algemeenen maatregel kunnen we zeggen, dat Gereformeerde mode-menschen één mode achteraan komen.

Dat relativisme nu is bezig te verdwijnen.

We ontmoeten overal toenemende dogmatische bevestiging, niet het minst onder de jeugd. Belijdendheid in denken en leven wordt hoe langer hoe minder als bekrompenheid afgewezen.

Verbond en ambt zijn geen mode-woorden, maar vinden zuivere weerklank in de gemeente.

De arbeid der kerkelijke pers wordt gewaardeerd, dus niet als volmaakt geaccepteerd, maar gelezen,

besproken, men is 'er mee eens of niet mee eens.

De worsteling om de waarheid onder broeders, staande op één zelfde belijdenis, wordt hoe langer hoe meer als zoodanig herkend.

In dit alles ligt vooruitgang, waarvoor we dankbaar moeten zijn.

Nu kan ik een heele lijst bezwaren noemen. Bezwaren, die schaduwzijden zijn van den genoemden vooruitgang, en waar ik niet licht over denk.

Ik kan een lange reeks fouten in onze kerkelijke gemeenschap opsommen. Dat heeft ook z'n waarde.

Ditmaal wilde ik voor den vooruitgang de aandacht vragen.

Belijdendheid van leven in gehoorzaamheid is altijd breedheid van leven en ruimte. Ten bewijze daarvan geef ik tot slot een citaat uit een interview van een „Stuwdam”-redacteur met Prof. Schilder:

„Een kerk mag zich, ook landelijk, nooit op zichzelf houden. Het mag ook nooit de schuld van de kerk zijn, dat menschen, die in Christus gelooven, er buiten blijven staan. Ik zou het zoo kunnen zeggen, dat er geen principe méér oecumenisch is dan juist het Gereformeerde. Want oecumenisch wil niet zeggen, dat je zooveel mogelijk christenmenschen bijeenbrengt, maar dat je zoo consequent mogelijk bouwt op het fundament, dat Christus gelegd heeft. Daar gaat het immers om! Sectarisch is niet, wie aan het oorspronkelijk fundament vasthoudt, maar wie daarvan afwijkt. De kerk wordt niet bepaald door de Christenen, maar door Christus. Wilt u een voorbeeld uit het leven van onze dagen? De groote ideologieën van dezen tijd — het Marxisme en het Nationaal-socialisme — zouden nooit zoo'n aanhang gevonden hebben, indien men besloten had, dat de helft plus één over het principe beslissen mocht. Deden ze dat, dan waren deze bewegingen onmiddellijk tot ondergang gedoemd. Het Marxisme wordt niet door de Marxisten bepaald, doch door Marx, die den grondslag legde. Of, op ons terrein, gelijk ik reeds zei: niet de Christenen maken uit, wat het Christendom is, doch Christus. Dat de Gereformeerde Kerken niet op de oecumenische wereldconferentie vertegenwoordigd zijn, is een even consequent als logisch gevolg van het betreuwenswaardige feit, dat er een fundamenteel verschil bestaat, dat scheiding maken moet”.

Wie op de hoogte is b.v. van de mentaliteit der studentenwereld rondom het conflict-Geelkerken, kan niet anders dan verbaasd staan over de verandering ten goede. Een groot aantal studenten betuigde toen openlijk adhaesie aan Dr Geelkerken. Op een studentencongres werd Kuyper's wetenschapsleer onder de instemming van velen afgemaakt. Neo-kantiaansche en andere filosofie had velen totaal uit den koers geslagen. Wie van Kerk en belijdenis durfde spreken werd gehoord of minachtend aangezien.

Dat alles is voorbij. Er is de innige binding aan Schrift en belijdenis. Er is de ernstige wil om Gereformeerd te zijn. Er is weer het zien van de heerlijkheid der Kerk van Jezus Christus. Er is weer de dankbaarheid Gereformeerd te mogen zijn.

Laat men deze dingen toch niet vergeten.

Kerkelijke zaken publiek!

Er is op kerkrechtelijk terrein in onze kerken duidelijk merkbaar een afbuigen van de lijn, door Dr Kuyper en Dr Rutgers eenmaal met vaste hand en in rotsvaste overtuiging getrokken.

Dat afbuigen scheen zich eerst te beperken tot een hiërarchische opvatting van de bevoegdheid der meerdere vergaderingen.

Deze afbuiging blijkt evenwel hier niet toe beperkt te blijven.

In den jongsten tijd vertoonde zich een nieuw symptoom van deze afbuiging.

Ik moge hier overnemen de signaleering van de feiten zooals „Pro Ecclesia” die geeft onder den titel „De geest der geheimhouding”:

In de „Kerkbode van Amsterdam” neemt Ds Ferwerda het op voor de korthed der kerkeraadsverslagen tegenover de klagers, die hiermede niet tevreden zijn. Speciaal twee argumenten worden genoemd, n.l. ten eerste dat breeder publicatie soms ongewenscht is met het oog op de buitenstaanders; en ten tweede, dat de kans groot is, vanwege de onbekendheid met de voorgeschiedenis van belangrijke besluiten, „dat de lezer die niet van alles op de hoogte is, er dienstengevolge niet veel wijzer van wordt, of wat nog erger is, er een onjuisten indruk van krijgt”.

Met andere woorden: Ten opzichte van buitenstaanders mocht het eens kwaad doen;

en de eigen gemeente snapt er waarschijnlijk toch niets van.

Of meelevende leden, die waarlijk willen meeleven krachtens het hun gegeven ambt van den Pinkster-Geest, daarmee laag zoet gehouden worden, is de vraag waarop de tijd het antwoord geven zal; en of men alzo belangstelling kweekt voor het plaatselijk kerkelijk leven kan wel terstond ontkennend beantwoord worden.....

Intusschen wil Prof. Hepp dien zelfden kant op ten aanzien van de rapporten die prae-advies zullen geven aan de Synode.

Naar aanleiding van een opmerking van Ds Hey in de „Zeeuwse Kerkbode”, dat het gewenscht is om het rapport over het appèlrecht tevoren aan de kerken toe te zenden, schrijft Prof. Hepp in „Credo”, dat we niet vergeten moeten dat niet-toezending der rapporten eigenlijk normaal is, en er voor de toezending een speciale reden moet zijn.

„Op de synode — zoo wordt vervolgd — zijn al onze kerken vertegenwoordigd. Wanneer derhalve de rapporten alleen ter synode komen, kan men dus nooit zeggen dat de kerken daarover niet hebben kunnen oordeelen.”